

Region Västerbottens synpunkter på SOU 2019:4 Framtidsval – karriärvägledning för individ och samhälle.

Region Västerbotten delar utredningens bedömning att styrning och ledning av verksamheten är svag. Variationer i kvalitet är ett problem utifrån likvärdighet. Ur ett kompetensförsörjningsperspektiv är den bristande matchningen mellan utbildning och arbetsmarknadens behov ett problem som behöver adresseras.

Region Västerbottens uppfattning är att det utöver omfattning i tid är angeläget att lyfta behovet av kvalitetshöjning i verksamheterna eftersom elevernas möjligheter att göra välgrundade val har ett starkt samband med de kunskaper som eleven har.

De fem åtgärder som utredningen föreslår bedöms av Region Västerbotten som relevanta och täckande. Nedan kommenteras utredningens förslag.

Ett förtydligande av vad vägledning är, att den kan vara både individuell och generell och ska benämnas karriärvägledning.

Benämningen karriärvägledning uppfattas av Region Västerbotten som väl vald och förtydligandet av att den ska vara både individuell och generell är motiverat.

Den generella karriärvägledningens kvalitet är av stor betydelse då den ger viktiga förutsättningar i form av kunskaper inför de individuella inslagen.

Ett förtydligande av elevers tillgång till individuell karriärvägledning.

Region Västerbotten gör bedömningen att det är bra att vikten av elevernas tillgång till individuell karriärvägledning förtydligas.

Tydligare krav på att individuell karriärvägledning ska erbjudas vid vissa tillfällen.

Region Västerbotten har inget att invända mot urvalet av de elevgrupper som pekas ut som särskilt viktiga när det gäller rätten till individuell karriärvägledning.

Region Västerbotten föreslår att även elever som visar avhoppstendenser redan i slutet av grundskolan ska tillföras de grupper som ska erbjudas individuell karriärvägledning.

Förstärkning av det generella karriärvägledningensperspektivet i olika ämnen.

Region Västerbotten anser att det är väl motiverat att förstärka karriärvägledningensperspektivet i grundskolans ämnen.

Att begränsa förstärkningen i gymnasieskolan till inledande kurser i samhällskunskap är en olycklig begränsning. Fler ämnen bör omfattas eftersom det sedan tidigare är många områden som ingår i samhällskunskapskurser med begränsad omfattning i tid.

Ett nytt obligatoriskt inslag med tilldelad tid, benämnt framtidsval ska införas i grundskolan, grundsärskolan och specialskolan.

Förslaget att kalla den tidssatta verksamheten i grundskolan för Framtidsval uppfattar Region Västerbotten som onödigt otydligt. Karriärvägledning eller Arbetslivskunskap skulle ge en större tydlighet.

Att avsätta 80 timmar för verksamheten är en välgörande markering av att det är en angelägen verksamhet. De innehållsliga delarna som omfattar arbetslivskunskap, utbildningsystem, ”känn dig själv” och faktorer som påverkar och riskerar att begränsa valen uppfattas som väl valda.

Karriärvägledarens roll

Utredningen föreslår att karriärvägledarens uppgifter ska tydliggöras i skollagen. Region Västerbotten vill påpeka att detta inte får göras på ett sätt som gör att karriärvägledaren blir ensam ansvarig för all generell och individuell karriärvägledning på ett sätt som varit allt för vanligt i många skolor.

Tydligare styrning, ledning och samordning.

Kravet på att i skollagen införa krav på en plan för karriärvägledningen följer naturligt av de förslag som utredningen lägger fram.

Kompetensutveckling för karriärvägledare, lärare och rektorer.

Region Västerbotten anser att kompetensutveckling av karriärvägledare, lärare och rektorer är en naturlig konsekvens av utredningens förslag.

Utökade möjligheter att utbilda sig till karriärvägledare.

Region Västerbotten delar uppfattningen att det behövs utökade möjligheter och fler utbildningsplatser för blivande karriärvägledare. Det är också önskvärt att till karriärvägledarutbildningen rekrytera deltagare med varierande yrkesbakgrunder. Med anledning av uppdragets utveckling och förändringar i arbetsliv och utbildningsväsende behöver utbildningen uppdateras.

Digitalt vägledningsstöd.

Region Västerbotten delar uppfattningen att det bör finnas tillgång till ett kvalitetssäkrat digitalt vägledningsstöd.